EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.3.2020.
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1303/2013, Regulu (ES) Nr. 1301/2013 un Regulu (ES) Nr. 508/2014 attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piesaistītu investīcijas dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās un citos to ekonomikas sektoros, reaģējot uz COVID-19 uzliesmojumu

[Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu]

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Koronavīrusa krīze jeb COVID-19 uzliesmojums ir skāris dalībvalstis pēkšņi un dramatiski un var būtiski ietekmēt to sabiedrību un ekonomiku. Tas kavē izaugsmi dalībvalstīs, jo ekonomiskā aktivitāte strauji samazinās. To var vēl vairāk saasināt ar likviditāti saistītie ierobežojumi, jo uzņēmumiem ir grūtības maksāt piegādātājiem un darbiniekiem. Tajā pašā laikā ir vajadzīgi papildu publiskie līdzekļi, lai atbalstītu veselības aprūpes sistēmas, kā arī citas darbības, kas ir tieši saistītas ar slimības uzliesmojumu.

Tas ir radījis ārkārtas situāciju, kuras risināšanai nepieciešami īpaši pasākumi, lai atbalstītu un aizsargātu dalībvalstu ekonomiku, uzņēmumus un darba ņēmējus. Ir vajadzīga plaša un ātra intervence veselības aprūpes sistēmās, lai tās spētu darboties ievērojamas spriedzes apstākļos, lai MVU, kuri bieži vien gūst mazāku peļņu, spētu samazināt negatīvās sekas darba tirgos un citās ekonomikas neaizsargātajās daļās. Tas ir visas ES uzdevums, tāpēc ir nepieciešams piesaistīt visus pieejamos resursus ES un dalībvalstu līmenī, lai pārvarētu nepieredzētās problēmas saistībā ar COVID-19 uzliesmojumu.

Tāpēc Komisija ierosina "Investīciju iniciatīvu reaģēšanai uz koronavīrusu", kuras mērķis ir veicināt investīcijas, piesaistot pieejamās naudas rezerves Eiropas strukturālajos un investīciju fondos, lai nekavējoties cīnītos pret krīzi. Investīcijas būs lielas un drīzumā sasniegs vairāk nekā 37 miljardus EUR. Šajā nolūkā Komisija ierosina Eiropas Parlamentam un Padomei atbrīvot investīciju likviditāti aptuveni 8 miljardu EUR apmērā.

Lai minētos 37 miljardus EUR Eiropas publisko investīciju ātri novirzītu koronavīrusa izraisītās krīzes seku pārvarēšanai, Komisija ierosina līdz programmas slēgšanai šogad atteikties no pienākuma pieprasīt atmaksāt Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF), Kohēzijas fonda (KF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) ietvaros neiztērēto priekšfinansējumu.

2020. gadā neatgūtās summas dalībvalstis izmanto, lai ERAF, ESF, KF un EJZF ietvaros paātrinātu investīcijas saistībā ar COVID-19 uzliesmojumu. Ņemot vērā vidējos līdzfinansēšanas līmeņus dalībvalstīs, 8 miljardu EUR summa ļaus panākt, ka tiek atbrīvoti un izmantoti aptuveni 29 miljardi EUR no struktūrfondu finansējuma visā ES.

Tiek ierosināts, ka vajadzības gadījumā ERAF kā pagaidu pasākumu varētu atbalstīt MVU apgrozāmā kapitāla finansēšanu, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi. Fondu finansētajiem finanšu instrumentiem vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākums būtu jāsniedz arī atbalsts mazajiem un vidējiem uzņēmumiem apgrozāmā kapitāla veidā. ERAF investīciju prioritāte stiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju ir mainīta, lai ietvertu investīcijas produktos un pakalpojumos, kas vajadzīgi, lai veicinātu spēju reaģēt uz krīzi sabiedrības veselības aizsardzības pakalpojumu jomā. Izdevumiem, kas paredzēti darbībām spējas reaģēt uz krīzi veicināšanai, vajadzētu būt attiecināmiem, sākot no 2020. gada 1. februāra.

Ja tāpēc būtu nepieciešamas izmaiņas programmās, priekšlikumā ir norādītas nebūtiskas izmaiņas, kuru apstiprināšanai nav nepieciešamas Komisijas lēmums. Priekšlikumā arī skaidri noteikts, ka izdevumi spējas reaģēt uz krīzi veicināšanai jebkurā gadījumā ir attiecināmi, sākot no 2020. gada 1. februāra. Būtu maksimāli jāizmanto iespējas paātrināt izdevumu deklarēšanu, izmantojot jaunus atbalsta veidus, kas pieejami saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulas 67. pantu un ieviesti kopš 2018. gada, piemēram, vienkāršotu izmaksu iespējas.

Ir izveidota darba grupa, kas koordinē darbu ar dalībvalstīm, nosaka to konkrētās vajadzības un palīdz tām, lai nodrošinātu, ka nauda ir pieejama pēc iespējas drīz.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Tiek ierosināts:

ERAF Regulu (ES) Nr. 1301/2013 grozīt šādi:

(1) regulas 3. panta 1. punktam pievieno daļu, tajā precizējot, ka vajadzības gadījumā ERAF kā pagaidu pasākumu var atbalstīt apgrozāmā kapitāla finansēšanu MVU, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi;

(2) minētās regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunktu groza tā, lai ERAF investīciju prioritāte stiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju varētu ietvert investīcijas produktos un pakalpojumos, kas vajadzīgi, lai veicinātu spēju reaģēt uz krīzi sabiedrības veselības aizsardzības pakalpojumu jomā;

Regulu (ES) Nr. 1303/2013 (Kopīgo noteikumu regula) grozīt šādi:

(3) regulas 30. pantā par programmu grozīšanu pievieno jaunu 5. punktu, kurā izklāstīti daži grozījumi, kuru apstiprināšanai nav nepieciešams Komisijas lēmums; lai to atspoguļotu, groza 96. panta 10. punktu;

(4) regulas 37. panta 4. punktā par finanšu instrumentiem pievieno frāzi par to, ka vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākumu ar finanšu instrumentiem var arī sniegt atbalstu MVU apgrozāmā kapitāla veidā, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi;

(5) regulas 65. panta 10. punktam pievieno daļu, lai precizētu, ka izdevumi, kas paredzēti darbībām spējas reaģēt uz krīzi veicināšanai, ir attiecināmi, sākot no 2020. gada 1. februāra;

(6) regulas 139. panta 7. punktam pievieno vēl vienu daļu, saskaņā ar kuru paredzēts, ka attiecībā uz 2014.–2020. gada kohēzijas politikas darbības programmām mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" ietvaros un no EJZF finansētajām programmām nevajadzētu atgūt summas, kas parasti būtu jāmaksā 2020. gadā;

EJZF Regulu (ES) Nr. 508/2014 grozīt šādi:

(7) regulas 35. pantu groza, lai EJZF varētu dot ieguldījumu kopfondos, no kuriem zvejniekiem sniedz finansiālu kompensāciju par ekonomiskiem zaudējumiem, ko izraisījusi sabiedrības veselības krīze, un

(8) regulas 57. pantu groza, lai dotu EJZF iespēju aizsargāt akvakultūras ražotāju ienākumus, veicot ieguldījumu akvakultūras krājumu apdrošināšanā, kas sedz ekonomiskos zaudējumus, kurus izraisa sabiedrības veselības krīze.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Apspriešanās ar ārējām ieinteresētajām personām nenotika.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ierosinātais grozījums nekā nemaina daudzgadu finanšu shēmas gada maksimālos apjomus, kas saistībām un maksājumiem noteikti Regulas (ES) Nr. 1311/2013 I pielikumā. Saistību apropriāciju ikgadējais sadalījums Eiropas Reģionālās attīstības fondam, Eiropas Sociālajam fondam un Kohēzijas fondam nemainās.

Priekšlikums sekmēs programmas īstenošanas paātrināšanu, kā rezultātā maksājumu apropriācijas tiks piešķirtas agrāk.

Komisija rūpīgi uzraudzīs ierosinātā grozījuma ietekmi uz maksājumu apropriācijām 2020. gadā, ņemot vērā gan budžeta izpildi, gan pārskatītās dalībvalstu prognozes.

2020. gadā neatgūtās summas tiks dzēstas, slēdzot programmu.

2020/0043 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1303/2013, Regulu (ES) Nr. 1301/2013 un Regulu (ES) Nr. 508/2014 attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piesaistītu investīcijas dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās un citos to ekonomikas sektoros, reaģējot uz COVID-19 uzliesmojumu

[Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu]

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu, 177. un 178. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[1],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[2],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Dalībvalstis unikālā veidā ir skārušas COVID-19 uzliesmojuma krīzes sekas. Krīze kavē izaugsmi dalībvalstīs, kas savukārt saasina nopietno likviditātes iztrūkumu, jo pēkšņi nepieciešamas ievērojami lielākas publiskās investīcijas to veselības aprūpes sistēmās un citās ekonomikas nozarēs. Tādējādi izveidojusies ārkārtas situācija, kas jārisina ar īpašiem pasākumiem.

(2) Ir būtiski, lai likviditātes un publisko līdzekļu trūkums dalībvalstīs nekavētu investīcijas saskaņā ar programmām, ko atbalsta Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF) un Kohēzijas fonds (KF) (turpmāk – "fondi"), kā arī Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), un kas nepieciešamas, lai cīnītos pret COVID-19 uzliesmojumu.

(3) Reaģējot uz krīzes ietekmi, ERAF vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākums būtu jāatbalsta apgrozāmā kapitāla finansēšana MVU, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi.

(4) Reaģējot uz krīzes ietekmi, ERAF investīciju prioritātei stiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju būtu jāietver investīcijas produktos un pakalpojumos, kas vajadzīgi, lai veicinātu spēju reaģēt uz krīzi sabiedrības veselības aizsardzības pakalpojumu jomā.

(5) Lai nodrošinātu lielāku elastību COVID-19 uzliesmojuma novēršanā, būtu jānodrošina, ka dalībvalstīm ir lielāka elastība programmu īstenošanā, un attiecībā uz

[1] OV C , , . lpp.
[2] OV C , , . lpp.

izmaiņām darbības programmās būtu jāparedz vienkāršota procedūra, kurai nav nepieciešams Komisijas lēmums. Būtu jāprecizē, kāda informācija jāiesniedz Komisijai par šādām izmaiņām.

(6) Reaģējot uz krīzes ietekmi, fondu finansētajiem finanšu instrumentiem vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākums būtu arī jāsniedz atbalsts apgrozāmā kapitāla finansējuma veidā MVU, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi.

(7) Lai nekavējoties reaģētu uz krīzes ietekmi, izdevumiem, kas paredzēti darbībām spējas reaģēt uz krīzi veicināšanai, vajadzētu būt attiecināmiem, sākot no 2020. gada 1. februāra.

(8) Lai nodrošinātu, ka dalībvalstīm ir pietiekami finanšu līdzekļi, lai nekavējoties veiktu vajadzīgās investīcijas, Komisijai nevajadzētu izdot atgūšanas rīkojumus par summām, kas atgūstamas no dalībvalstīm atbilstīgi 2020. gadā iesniegtajiem gada pārskatiem. Dalībvalstīm būtu jāizmanto neatgūtās summas, lai paātrinātu investīcijas saistībā ar COVID-19 uzliesmojumu krīzi, kuras ir attiecināmas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1303/2013[3] un īpašajiem fondu noteikumiem.

(9) Reaģējot uz krīzes ietekmi, EJZF būtu jāatbalsta kopfondi un krājumu apdrošināšana, lai aizsargātu sabiedrības veselības krīzes skarto zvejnieku un akvakultūras audzētāju ienākumus.

(10) 2020. gadā neatgūtās summas, programmas slēdzot, būtu jādzēš vai arī attiecībā uz tām jāizdod atgūšanas rīkojumi.

(11) Tā kā atbalsts ir nepieciešams steidzami, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā.

(12) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Regula (ES) Nr. 1301/2013[4], (ES) Nr. 1303/2013 un Regula (ES) Nr. 508/2014[5],

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1301/2013

Regulu (ES) Nr. 1301/2013 groza šādi:

(1) regulas 3. panta 1. punktam pievieno šādu daļu:

---

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 289. lpp.).

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 508/2014 (2014. gada 15. maijs) par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2328/2003, (EK) Nr. 861/2006, (EK) Nr. 1198/2006 un (EK) Nr. 791/2007 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1255/2011.

“Turklāt ERAF vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākumu var atbalstīt apgrozāmā kapitāla finansēšanu MVU, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi.”;

(2) regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“b) sekmējot uzņēmumu investīcijas P&I, veidojot saiknes un sinerģiju starp uzņēmumiem, pētniecības un izstrādes centriem un augstākās izglītības nozari, jo īpaši veicinot investīcijas produktu un pakalpojumu attīstībā, tehnoloģiju nodošanu, sociālās inovācijas, ekoinovācijas, sabiedrisko pakalpojumu lietotnes, pieprasījuma stimulēšanu, tīklu veidošanu, kopu izveidi un atvērtās inovācijas ar viedās specializācijas palīdzību un atbalstot tehnoloģisko un lietišķo pētniecību, izmēģinājuma projektus, ražojumu apstiprināšanu to agrīnā izstrādes stadijā, ražošanas spēju palielināšanu un pirmo ražošanu, jo īpaši attiecībā uz svarīgākajām pamattehnoloģijām un universālo tehnoloģiju izplatīšanu, kā arī veicinot investīcijas, kas vajadzīgas, lai stiprinātu spēju reaģēt uz krīzi veselības aizsardzības pakalpojumu jomā.”

2. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1303/2013

Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza šādi:

(1) regulas 30. pantā pievieno šādu 5. punktu:

“5. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, attiecībā uz programmām, kas saņem atbalstu no ERAF, Kohēzijas fonda un ESF, dalībvalsts plānošanas periodā var pārvietot summu, kura nepārsniedz 8 % no piešķīruma prioritātei, sākot no 2020. gada 1. februāra, un ne vairāk kā 4 % no programmas budžeta citai tās pašas programmas tā paša fonda prioritātei.

Šādi pārvietojumi neskar iepriekšējos gadus. Tos uzskata par nebūtiskiem, un tiem nav vajadzīgs Komisijas lēmums par programmas grozīšanu. Tomēr tie atbilst visām regulatīvajām prasībām, un tos iepriekš apstiprina uzraudzības komiteja. Dalībvalsts iesniedz Komisijai pārskatītās finanšu tabulas.”;

(2) regulas 37. panta 4. punktā pievieno šādu daļu:

“Vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākumu ar finanšu instrumentiem var arī sniegt atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem apgrozāmā kapitāla veidā, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības krīzi.”;

(3) regulas 65. panta 10. punktā pievieno šādu daļu:

“Atkāpjoties no 9. punkta, izdevumi, kas paredzēti darbībām spējas reaģēt uz krīzi veicināšanai, saistībā ar COVID-19 uzliesmojumu ir attiecināmi, sākot no 2020. gada 1. februāra.”;

(4) regulas 96. panta 10. punktu aizstāj ar šādu:

“10. Neskarot 30. panta 5. punktu, Komisija, izmantojot īstenošanas aktus, pieņem lēmumu, ar ko apstiprina visus darbības programmas elementus, tostarp visus tās turpmākos grozījumus, uz kuriem attiecas šis pants, izņemot tos elementus, uz kuriem attiecas 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta vi) punkts, c) apakšpunkta v) un e) punkts, 4. un 5. punkts, 6. punkta a) un c) apakšpunkts un 7. punkts, kuri paliek dalībvalstu pārziņā.”;

(5) regulas 139. panta 7. punktu papildina ar šādām daļām:

"Atkāpjoties no pirmās daļas, Komisija neizdod atgūšanas rīkojumu par summām, kas atgūstamas no dalībvalsts atbilstīgi 2020. gadā iesniegtajiem pārskatiem. Neatgūtās summas izmanto, lai paātrinātu investīcijas saistībā ar COVID-19 uzliesmojumu, kuras ir attiecināmas saskaņā ar šo regulu un īpašajiem fondu noteikumiem.

Neatgūtās summas dzēš vai atgūst slēgšanas brīdī."

3. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 508/2014

Regulu (ES) Nr. 508/2014 groza šādi:

(1) regulas 35. panta 1., 5., 6. un 8. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. EJZF var dot ieguldījumu kopfondos, no kuriem zvejniekiem maksā finansiālu kompensāciju par ekonomiskiem zaudējumiem, ko izraisījusi sabiedrības veselības krīze, nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi vai kāds vides incidents, vai par zvejnieku vai zvejas kuģu glābšanas izmaksām gadījumā, ja zvejas darbību laikā notiek negadījumi jūrā."

…

"5. Dalībvalstis pieņem noteikumus par kopfondu izveidošanu un pārvaldību, jo īpaši par kompensācijas maksājumu piešķiršanu un par zvejnieku tiesībām uz šādu kompensāciju 1. punktā minētajos sabiedrības veselības krīzes, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, vides incidentu vai negadījumu jūrā gadījumos, kā arī par minēto noteikumu ievērošanas pārvaldību un uzraudzību. Dalībvalstis nodrošina, lai fondu noteikumos būtu paredzēti sodi, ja ir bijusi nolaidība no zvejnieka puses."

"6. Panta 1. punktā minētās sabiedrības veselības krīzes, nelabvēlīgie klimatiskie apstākļi, vides incidenti vai negadījumi jūrā ir tie, ko kā notikušus oficiāli atzīst attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes."

…

"8. Ieguldījumus, kas minēti 1. punktā, piešķir tikai nolūkā segt sabiedrības veselības krīžu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, vides incidentu vai negadījumu jūrā izraisītus zaudējumus, kuru apmērs pārsniedz 30 % no attiecīgā uzņēmuma gada apgrozījuma, aprēķinu pamatojot ar minētā uzņēmuma vidējo apgrozījumu iepriekšējos trijos kalendārajos gados.";

(2) regulas 57. panta 1. punktam pievieno šādu e) apakšpunktu:

"e) sabiedrības veselības krīze."

4. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā — *priekšsēdētājs*	*Padomes vārdā —* *priekšsēdētājs*